

УДК 378.091.33:793.35=811.161.2-25
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/96-1-46>

Ірина ГАВРИШ,
orcid.org/0000-0001-9313-1058
кандидатка філологічних наук, доцентка,
завідувачка кафедри іноземних мов
Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського
(Харків, Україна) gavira.ukr.mova@gmail.com

Марина КОМІНА,
orcid.org/0000-0003-2973-0165
кандидатка філологічних наук,
старша викладачка кафедри іноземних мов
Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського
(Харків, Україна) kotina.hnusa@gmail.com

Оксана ЧУЄШКОВА,
orcid.org/0000-0002-7995-6608
кандидатка філологічних наук, доцентка,
доцентка кафедри краєзнавчо-туристичної роботи, соціальних і гуманітарних наук
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
(Харків, Україна) oksana.chuieshkova@karazin.ua

РОЗМОВНИЙ КЛУБ ЯК ДІЄВИЙ ІНСТРУМЕНТ УДОСКОНАЛЕННЯ НАВИЧОК УКРАЇНОМОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Метою дослідження було з'ясувати концептуальні особливості організації та функціонування розмовного клубу з української мови для студентів мистецтвознавчого вишу. Теоретичну базу роботи склав широкий вітчизняний досвід створення безпечного мовного простору для неформального спілкування в практиці викладання мови. Сформульовано основні відмінності між завданнями клубів для інофонів та носіїв мови, де йдеться про активізацію або вдосконалення комунікативних навичок, відповідно. Запропоновано базові сенсотворчі засади, за якими найдоцільніше об'єднувати в межах одного закладу освіти студентську спільноту музичного та перформативних мистецтв (добровільна участь; рівноправність; взаємоповага; творчий підхід у поєднанні з інтерактивністю; посилення мовної свідомості; комунікативна спрямованість; практична доцільність та гнучкість; залучення сучасного мовного контексту тощо). Під час розгляду також було встановлено доречність створення онлайн-спільноти мовного клубу як віртуального навчального середовища, яке мотивуватиме до активної участі, зменшуватиме мовні бар'єри та підтримуватиме безперервність освітнього процесу. Обґрунтовано доцільність проведення знеособленої коригувальної роботи з метою попередження або виправлення найчастотніших випадків порушення мовних норм. Таким чином, отримані результати засвідчили важливість окресленої форми позааудиторної роботи для вдосконалення широкої палітри навичок ефективної україномовної комунікації, необхідної під час художньо-творчого процесу, таких як: дотримання мовних норм, орфоепічна компетентність, активне слухання, дискусивні практики, мистецтво переконання тощо. Перспективним визнано розширення тематичної складової засідань розмовного клубу, зокрема увагу до творів інших видів мистецтв, запрошення на активні сесії видатних діячів української культури та створення спільного досвіду відвідування творчих подій.

Ключові слова: розмовний клуб, українська мова, неформальне спілкування, безпечний мовний простір, комунікативна компетентність, активне слухання, культурно-мистецьке середовище.

Iryna HAVRYSH,
orcid.org/0000-0001-9313-1058,
PhD in Philology, Associate Professor;
Associate Professor at the Foreign Languages Department
Kharkiv I.P. Kotlyarevsky National University of Arts
(Kharkiv, Ukraine) gavira.ukr.mova@gmail.com

Maryna KOMINA,
orcid.org/0000-0003-2973-0165
PhD in Philology,
Senior Lecturer at the Foreign Languages Department
Kharkiv I.P. Kotlyarevsky National University of Arts
(Kharkiv, Ukraine) komina.hnusa@gmail.com

Oksana CHUIESHKOVA,
orcid.org/0000-0002-7995-6608
PhD in Philology, Associate Professor;
Associate Professor at the Department of Local History and Tourism
Social Sciences and Humanities
V.N. Karazin Kharkiv National University
(Kharkiv, Ukraine) oksana.chuieshkova@karazin.ua

SPEAKING CLUB AS AN EFFECTIVE TOOL FOR IMPROVING UKRAINIAN-LANGUAGE COMMUNICATION SKILLS IN A HIGHER ARTS EDUCATION INSTITUTION

The purpose of the study was to identify the conceptual features of organizing and operating a Ukrainian language speaking club for students of a higher arts education institution. The theoretical framework of the work draws on the extensive domestic experience in creating a safe linguistic environment within language-teaching practice. The main differences between the objectives of clubs for native and non-native speakers are outlined, focusing respectively on the activation or the improvement of communicative skills. The paper proposes fundamental sense-making principles according to which it is most appropriate to unite, within a single educational institution, the student communities of musical and performative arts (voluntary participation; equality; mutual respect; a creative approach combined with interactivity; enhancement of language awareness; communicative orientation; practical relevance and flexibility; engagement with contemporary linguistic contexts, etc.). The study also establishes the relevance of creating an online community for the speaking club as a virtual learning environment that motivates active participation, reduces language barriers, and supports the continuity of the educational process. The expediency of conducting anonymized corrective work aimed at preventing or addressing the most frequent violations of language norms is substantiated. Thus, the findings confirm the importance of this form of extracurricular activity for improving a wide range of effective Ukrainian-language communication skills essential to the artistic and creative process, such as adherence to language norms, orthoepic competence, active listening, discussion practices, and the art of persuasion. The expansion of the thematic component of language club meetings is considered promising, particularly through greater engagement with works from other art forms, invitation of prominent figures of Ukrainian culture to participate in interactive sessions, and creation of shared experiences of attending artistic events.

Key words: speaking club, Ukrainian language, informal communication, safe language space, communicative competence, active listening, cultural and artistic environment.

Постановка проблеми. У сучасній мистецькій освіті зберігається актуальність пошуку найоптимальніших засобів формування україномовних комунікативних навичок здобувачів вищої освіти, оскільки мовна взаємодія митців забезпечує не лише інформаційну складову діяльності, але й постає інструментом концептуалізації художнього досвіду, рефлексії творчого процесу.

У професійній діяльності музиканта комунікативні навички слугують ефективності міжсуб'єктної взаємодії в межах виконавського та

організаційного аспектів роботи. Здатність до чіткого окреслення художньо-виражальних завдань, аргументованого аналізу музичного тексту з використанням фахових термінів сприяє підвищенню якості репетиційного процесу. Мовна компетентність є й важливою умовою інтеграції музиканта в професійне середовище, зокрема для реалізації творчих та наукових проєктів. Комунікативні навички акторів та режисерів мають системоутворювальне значення, оскільки сценічне мовлення є провідним засобом художньої репрезентації дра-

матичного образу. Дотримання норм літературної мови, фонетична чіткість, інтонаційна варіативність та коректна логіко-смилова побудова висловлювання забезпечують адекватне сприйняття твору глядачем. Мовна рефлексія, аргументоване обговорення режисерських інтерпретацій сприяють продуктивності творчої співпраці в театральному колективі. Також важливим складником діяльності митця є взаємодія з аудиторією поза безпосередньою виконавською діяльністю (творчі зустрічі, участь у мистецьких дискусіях, інтерв'ю), для ефективності якої високий рівень розвитку україномовних комунікативних умінь є необхідним.

Вироблення навичок оптимальної мовленнєвої поведінки в професійній сфері, таких як вплив на співрозмовника за допомогою комунікативно виправданих мовних засобів, розуміння та написання текстів за обраною профіліацією, засвоєння фахової термінології, є метою вивчення української мови за професійним спрямуванням. Нагоду підвищити свій рівень комунікативних умінь здобувачі вищої мистецької освіти мають і під час формування своєї індивідуальної освітньої траєкторії, обираючи дисципліни з вибіркового блоку. «Правописний практикум митця» має на меті удосконалення правописної компетенції відповідно до найновіших кодифікаційних змін. «Культура української мови в сучасному вимірі» орієнтована на поглиблення навичок дотримання мовних норм сучасної української літературної мови та текстотворення в різних функційних стилях і підстилях. Продуктивною видається й активізація позааудиторної роботи над покращенням комунікативних навичок митців. До таких форм діяльності відносимо розмовні клуби, що дають змогу через неформальне спілкування реалізувати комунікативно-орієнтований підхід в опануванні української мови.

Аналіз досліджень. Розмовний клуб як ефективний засіб формування комунікативної компетентності студентів, зокрема в неформальному освітньому середовищі, на сьогодні є об'єктом дослідження вчених досить часто, однак варто зауважити, що в більшості публікацій мова йде про мовні клуби (language clubs) як простір для практичного застосування іноземної мови в автентичних ситуаціях спілкування, поза межами традиційного аудиторного навчання, що підвищує мотивацію опанування іноземної мови (Voiko, 2024: 49). Під цим кутом схарактеризовано різні формати мовного клубу залежно від цілей, рівня учасників, частоти зустрічей: 1) тематичні зустрічі; 2) рольові ігри; 3) вільні розмови; 4) мовні

ігри; 5) кіноклуб; 6) книжковий клуб; 7) дебати; 8) мовний тандем; 9) мікроуроки / навчальні сесії (Березняк, 2025: 11). Низку статей присвячено дослідженню ефективності розмовного клубу для учасників різних вікових груп та профілізацій, наприклад публікації Л. Гапон – для учнів та дорослих, О. Березняк – для студентів аграрної галузі, О. Демидович та О. Голик – для представників медичних спеціальностей, О. Ємельянової, С. Баранової – для філологів-перекладачів.

Ураховуючи визнану ефективність вищезгаданих мовних спільнот для опанування іноземної мови, вважаємо за доцільне схарактеризувати розмовний клуб як позааудиторну форму роботи для поліпшення навичок україномовної комунікації здобувачів вищої освіти.

Метою статті є обґрунтування доцільності та ефективності використання розмовного клубу як дієвого інструмента вдосконалення україномовної комунікативної компетентності здобувачів вищої мистецької освіти.

Виклад основного матеріалу. Передусім варто відзначити, що методологія організації розмовних клубів для носіїв мови суттєво відрізняється від подібних спільнот для інофонів, для яких це здебільшого спосіб соціокультурної інтеграції та подолання мовного бар'єру. Новітні тенденції світової лінгводидактики зорієнтовані в основному на розвиток навичок швидкого іншомовного мовлення, обговорення глибоких соціально-екологічних питань і ґрунтуються на засадах максимальної автономності в питанні вибору тем і організації. Тоді як мовні спільноти для об'єднаних рідною мовою мають кардинально інші вектори: культурна приналежність, соціалізація, подолання психологічних бар'єрів, безпечність мовлення, багатоаспектна комунікативна вправність, збереження мовної стійкості тощо.

Пропонована концепція розмовного клубу, що має на меті вдосконалення навичок спілкування рідною українською мовою в закладі вищої мистецької освіти, вибудована на таких засадах: 1) добровільної участі; 2) рівноправності, толерантності та взаємоповаги; 3) самореалізації, творчого підходу в поєднанні з інтерактивністю; 4) поглиблення мовної свідомості; 5) комунікативної спрямованості; 6) практичної доцільності та гнучкості; 7) актуалізації сучасного мовного контексту.

На будь-якому етапі роботи до мовного клубу можуть приєднуватися студенти закладу освіти різних рівнів (бакалаври, магістри, аспіранти) і років навчання. Допустимий також варіант поодинокого долучення до зібрань спільноти, відповідно до уподобаної теми. Всі учасники вільні вислов-

лювати власну позицію, брати участь в обговоренні, коментувати об'єкт розгляду, позиціонувати себе в резюмуванні зустрічі. В умовах клубу створюється психологічно безпечне мовне середовище, у якому студенти можуть вільно висловлюватися без страху помилитися. Підтримуємо думку й про необхідність аналізу мовлення доповідачів щодо порушення чинних мовних норм, однак переконані, що це варто робити уникаючи критики та переорієнтовуючись на прийоми спостереження й самоаналізу. Прикладом може стати рубрика «Типові помилки» із розбором знеособлених випадків порушення, пошуком правильного варіанта та коментуванням, як викладацьким, так і студентським.

Долучення до розмовного клубу відбувається з урахуванням зацікавленості, мовного досвіду, прагнень. Це надає можливість здобувачеві освіти обрати роль у межах кожної окремої зустрічі: спікера – підготовка та представлення коротких виступів, повідомлень або презентацій; учасника обговорення – активна участь у дискусіях, дебатах, обміні думками; слухача – пасивна участь на початковому етапі з поступовим залученням до мовленнєвої діяльності; модератора частини засідання – ведення зустрічей, організація дискусій, підтримка мовної взаємодії. На продуктивності залучення студентів до модерування засідань розмовного клубу наголошують і О. Ємельянова та С. Баранова. Уважаємо доцільним й заохочення членів клубу поступово набувати досвіду участі в більшості запропонованих ролей. Такий підхід сприятиме не лише вдосконаленню мовної компетентності, комунікативних і лідерських навичок, а й підвищуватиме мотивацію до активного використання української мови.

У цьому контексті варто також згадати проблему невпевненого володіння літературною мовою через страх помилки або досвід комунікативного непорозуміння в минулому. Регулярна участь в активних сесіях розмовного клубу сприятиме виробленню корисного мовного досвіду та живої взаємодії в умовах реальних професійних або загальномистецьких ситуацій спілкування. Поступово висловлювання ставатиме більш упевненим, зменшуватимуться паузи між думками й мовленням, активізуватимуться стійкі фразові конструкції, стане доступним інтонаційне наповнення, емоційний підтекст, ліричні відступи, що є неодмінною складовою усного мовлення представників творчих професій. Зворотний зв'язок без прямого оцінювання зберігатиме мотивацію до продовження комунікації навіть за наявності порушення мовних норм, а поступовий вихід із

зони комунікативного комфорту під керівництвом фасилітатора (через ускладнення тем, збільшення спонтанності мовлення, дискусійні формати) формуватиме стійку впевненість у мовців, які впоралися із завданнями зони найближчого для них розвитку.

Не менш важливим для розмовного клубу видається й розвиток навичок активного слухання. Ця частина акту комунікації досить часто залишається поза увагою в освітньому процесі через брак аудиторного часу, натомість відіграє не менш важливу функцію, ніж говоріння. Таке слухання передбачає не просто мовчання та не перебивання, а й активну діяльність, яку запускає інтерес до співрозмовника, намагання зрозуміти його слова та емоції, а також продемонструвати зворотний зв'язок. Таким чином, абсолютно всі учасники клубу (дебютанти або досвідчені спікери, з епізодичним або з регулярним відвідуванням) за допомогою запитань або тематичних обговорень вчаться застосовувати техніки з'ясування, дослівного повторювання, перефразування та резюмування. А це, як стверджують науковці, окрім соціально-психологічного впливу (створення позитивної атмосфери, унеможливлення конфліктних ситуацій та формування поваги й довіри між учасниками спілкування), значною мірою (через намагання зрозуміти, оцінити й запам'ятати почуту інформацію) забезпечуватиме засвоєння орфоепічних, акцентуаційних, лексичних і граматичних мовних норм (Нестеренко, 2021: 130).

Переконані, що не можливо перебільшити важливість активного слухання для студентів акторських профілізацій, адже це базова навичка для партнерської гри на сцені, коли потрібно вміти чути інтонацію, вловлювати паузи, реагувати на підтекст тощо. Загалом для фахівців сценічної майстерності мова постає одним із провідних робочих інструментів загального психофізичного плану вираження художнього образу під час театральної постановки. Регулярна мовна практика сама собою сприятиме підтримувannya їх у робочій формі з постійною готовністю до говоріння. Імпровізовані повідомлення чи відповіді під час клубних засідань розвиватимуть швидкість реакції для більш органічної сценічної поведінки. А увага до виступів інших учасників – це завжди про підвищення рівня емпатійності, покращення спостережливості та зосередженості на деталях.

Беззаперечно, доцільними в роботі розмовного клубу з української мови для студентів як вокальних, так і акторських профілізацій будуть елементи фахового артикуляційного супроводу. Звичайно, йдеться здебільшого лише про діагностику

дикційних відхилень або про превентивну роботу (виявлення неправильно сформованого мовного укладу, розвиток фонематичного слуху, зміцнення м'язового тону артикуляційного апарату тощо). Залучення фахівців або матеріалів з логопедичного супроводу стане додатковим бонусом для підвищення професійної комунікативної компетентності таких здобувачів, для яких особливо важливим є саме осмислене звучання (Фоломеєва, 2023: 35). Окремої викладацької уваги потребуватимуть особливо складні прогресивні та регресивні звукові процеси у фонетичній системі української мови, такі як: асиміляція приголосних за дзвінкістю, глухістю, м'якістю або місцем і способом творення; кількісна та якісна редукція, пов'язані здебільшого зі скороченням часу артикуляції ненаголошених голосних (Фоломеєва, 2023: 36). Таким чином, закріплення орфоепічних мовних норм як одне з провідних завдань мовного клубу буде підсилене та реалізоване з найвищим освітнім результатом.

Переконлива комунікація надзвичайно важлива для професійної діяльності митця. Відтак засідання розмовного клубу цілком правомірно додатково можуть стати ареною для вдосконалення мистецтва аргументації майбутніх публічних діячів. У колі безпечного середовища однодумців, без страху помилки, студенти зможуть навчитися логічно й послідовно висловлювати власну думку та доречно її аргументувати. Обговорення у форматі дискусії поступово вдосконалюватимуть різні варіанти реакцій у ролі опонента й пропонента: допомагатимуть простежувати причинно-наслідкові зв'язки, відрізнити факти від суджень, не уникати суперечливих питань, частково погоджуватися або не погоджуватися, конструктивно заперечувати, тримати тему та стисло підсумовувати сказане. Це додаватиме впевненості здобувачам, зокрема під час сценічної діяльності, вироблятиме високу швидкість реакції в конкретних непрогнозованих моментах виступу, сприятиме керуванню, але при цьому не автоматизованій, а живій взаємодії з глядацькою аудиторією.

В умовах воєнного стану та дистанційного навчання, коли здобувачі вищої освіти вимушено перебувають у різних частинах України чи за кордоном, що призводить до звуження кола їхнього спілкування, розмовний клуб виконує потужну об'єднувальну функцію, створюється ситуація невимушеної психологічно комфортної комунікації. Додатково формується об'єднання представників відмінних фахових профілізацій і років навчання. Це сприяє розширенню кола професійного спілкування, що є необхідним для творчої

реалізації митців, адже часто актуальні творчі та наукові проекти гуртують майстрів різних мистецьких галузей. Крім того, живе емоційне мовлення здобувачів освіти з різних частин України, урізноманітнене діалектизмами, фразеологізмами, приказками та прислів'ями, слугує взаємозбагаченню словникового запасу всіх членів клубу. А врахування змін в чинному правописі, необхідності добору українських відповідників до загальноживаних та професійно-орієнтованих запозичень, увага до новотворів уможливають формування актуального, яскравого та конкурентоспроможного мовлення митців.

Добір тем засідань розмовного клубу є національно та мистецько орієнтованим. Запропоновані до розгляду питання стосуються українських обрядових традицій; народних інструментів (бандури, кобзи, цимбалів, сопілки, трембіти тощо) та їх сучасного використання; постатей представників української культури (співаків, інструменталістів, композиторів, акторів, режисерів, драматургів); сучасних тенденцій музичного та театрального мистецтва. Така тематична спрямованість обумовлена можливістю обміну здобутим професійним досвідом, розширенням мистецьких горизонтів шляхом поглиблення знань музикантів щодо сценічного мистецтва, а режисерів та акторів – щодо сценічного мистецтва та суголосна концепції запровадження розмовних клубів з української мови на базі бібліотечних закладів у 2024 році, зокрема щодо розвитку української мови для зміцнення національної ідентичності, збереження національної культури, традицій, звичаїв, історичної пам'яті. Членів клубу заохочують залучатися до вибору тем зустрічей, доповнювати їх перелік та визначати аспекти подальшого обговорення.

Урахування змін у правописі, необхідність добору українських відповідників до загальноживаних і професійно-орієнтованих запозичень, увага до новотворів сприяють формуванню актуального, живого та конкурентоспроможного мовлення митців на засіданнях розмовного клубу.

В умовах стрімкого розвитку медіа-технологій складно уявити сучасний мовний клуб без онлайн-спільнот у популярних соціальних мережах. Сьогодні це вже не супровідний елемент, а один з базових компонентів його інфраструктури – віртуальне навчальне середовище (інформаційно-комунікаційні ресурси, узгоджені з процесами комунікації та діяльності, інтегруються в єдину систему, за допомогою якої підтримується та спрямовується осмислене навчання) (Малицька, 2013: 278). По-перше, завдяки відсутності формальних реє-

страцій воно відіграє роль своєрідного «залу очікування» для новоспечених учасників спільноти, забезпечуючи знайомство з правилами групи, стилем взаємодії, зниження мовної тривожності тощо. По-друге, це дієвий інструмент організації товариства, який через анонси й нагадування про зустрічі зменшує небажаний адміністративний тиск, заохочує до регулярності відвідування та уможливає об'єктивний моніторинг ефективності спілки. По-третє, це ще й потужний компонент забезпечення безперервності навчального процесу між активними мовними сесіями (голосові повідомлення, короткі опитування, міні-обговорення, обмін контентом, тези дня тощо). Також учасники з нерегулярною участю зберігають відчуття приналежності до спільноти, продовжують мовну взаємодію з однодумцями, що створює безперервний комунікативний простір і суттєво мотивує долучатися до подальших подій, а значить, забезпечує стійкість клубу.

Висновки. Підсумовуючи, можемо констатувати необхідність організації розмовного клубу з української як рідної мови в закладі вищої мистецької освіти, адже він значною мірою активізує позааудиторну роботу над покращенням комунікативних навичок представників творчих професій та інтегрує їх в широке культурно-мистецьке середовище. Найбільші переваги подібної мовної спільноти згруповано за такими аспектами: лінг-

водидактивний (дотримання мовних норм, збагачення словникового складу, безпечне мовленнєве середовище, впевнене володіння мовою), соціально-психологічний (психологічно комфортне спілкування, об'єднувальна функція, навички активного слухання, дискусивні практики, розвиток лідерських якостей), культурологічний (зміцнення національної ідентичності, збереження культури, традицій, звичаїв, історичної пам'яті). Закцентовано суттєву роль онлайн-спільнот клубу в популярних соціальних мережах як інструментів віртуального навчального середовища, яке є надзвичайно важливим в умовах дистанційного навчання, завдяки своїй мотивувальній, об'єднувальній, інформативній і моніторинговій функціям. Підкреслено доречність елементів логопедичного супроводу та роботи над типовими помилками щодо порушення орфоепічних, акцентуаційних та інших видів мовних норм сучасної української літературної мови без вказівки на особу, яка їх припустилася. Доцільним може стати розроблення більш широкого тематичного різноманіття засідань (вихід за межі музичного та театрального мистецтва, однак перебування все ще на території професійно-культурної платформи); міжнародна інтеграція (двомовні або багатомовні розмовні формати з колегами з інших країн); проведення творчих зустрічей та інших культурних подій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Березняк О. П. Роль розмовних клубів у формуванні комунікативної компетентності студентів аграрних університетів. *Інноваційна педагогіка*. 2025. Вип. 83. Т. 1 С. 8–13.
2. Смельянова О. В., Баранова С. В. Розмовний клуб як дієвий інструмент удосконалення навичок говоріння студентів-перекладачів. *Modern vision of implementing innovations in scientific studies : collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the II International Scientific and Theoretical Conference, Sofia, 20 october 2023*. С. 118–121.
3. Малицька І. Д. Віртуальні спільноти як інноваційні освітні середовища в системах освіти зарубіжних країн. *Інформаційні технології в освіті*. 2013. № 15. С. 276–283.
4. Нестеренко Л. В. Вербальні способи використання активного слухання у процесі викладання професійно орієнтованої іноземної мови у ЗВО. *Філологічні й педагогічні студії у вітчизняній та зарубіжній науці XXI ст.: Міжнародна науково-практична конф.*, Київ, 23 листопада 2021 р. С. 128–130.
5. Фоломєєва Н. А. Методичні основи розвитку артикуляційної виразності у процесі вокальної підготовки майбутніх акторів. *Слобожанські мистецькі студії*. 2023. Вип. 2. С. 34–38.
6. Boiko A. Interactive extracurricular activities for improving foreign language communicative competence of students of secondary and out-of-school education. *Theoretical and Methodical Problems of Children and Youth Education*. 2024. № 28. P. 43–52. DOI: <https://doi.org/10.32405/2308-3778-2024-28-1-43-52>
7. Demydovych O., Holik O. Speaking club as an interactive extracurricular activity in learning English for professional purposes at medical universities. *Advanced Education*. 2020. 7(14), P. 4–10. URL: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1297761.pdf>
8. Hapon L. Speaking Club as an Effective Way of Non-Formal English Learning in School and Adult Education. *Collection of scientific papers «ΛΟΓΟΣ»*. 2023. P. 185–186. DOI: <https://doi.org/10.36074/logos-27.10.2023.55>

REFERENCES

1. Berezniak O. P. (2025) Rol rozmovnykh klubiv u formuvanni komunikatyvnoi kompetentnosti studentiv ahrarnykh universytetiv. [The role of speaking clubs in the formation of communicative competence of students of agrarian universities] *Innovatsiina pedahohika*, 83 (Vol. 1), 8-13. [in Ukrainian].

2. Yemelianova O. V., Baranova S. V. (2023) Rozmovnyi klub yak diievyi instrument udoskonalennia navychok hovorinnia studentiv-perekladachiv. [Speaking club as an effective tool for improving speaking skills of translation students] Modern vision of implementing innovations in scientific studies: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the II International Scientific and Theoretical Conference, October 20, 2023, Sofia, Republic of Bulgaria: International Center of Scientific Research, 118–121. [in Ukrainian].
3. Malytska I. D. (2013) Virtualni spilnoty yak innovatsiini osvichni seredovyshcha v systemakh osvity zarubizhnykh krain. Informatsiini tekhnolohii v osviti. [Virtual communities as innovative educational environments in the systems of education of foreign countries] Journal of Information Technologies in Education (ITE), 15. 276–283. [in Ukrainian].
4. Nesterenko L. V. (2021) Verbalni sposoby vykorystannia aktyvnoho slukhannia u protsesi vykladannia profesiino oriientovanoi inozemnoi movy u ZVO. [Verbal methods of using active listening in the process of teaching a professionally oriented foreign language in higher education institutions] Filolohichni y pedahohichni studii u vitchyzniani ta zarubizhnii nauksi XXI st. – Philological and pedagogical studies in 21st century national and international science: International Scientific and Practical Conference, 128–130. [in Ukrainian].
5. Folomicieva N. A. (2023) Metodychni osnovy rozvytku artykuliatsiinoi vyraznosti u protsesi vokalnoi pidhotovky maibutnikh aktoriv. [Methodological basis of development of articulatory expressiveness in the process of vocal training of future actors] Slobozhanski mystetski studii, 2. 34–38. [in Ukrainian].
6. Boiko A. (2024) Interactive extracurricular activities for improving foreign language communicative competence of students of secondary and out-of-school education. Theoretical and Methodical Problems of Children and Youth Education, 28. 43-52. DOI: <https://doi.org/10.32405/2308-3778-2024-28-1-43-52>
7. Demydovych O., Holik O. (2020) Speaking club as an interactive extracurricular activity in learning English for professional purposes at medical universities. Advanced Education, 7(14), 4–10. URL: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1297761.pdf>
8. Hapon L. (2023) Speaking Club as an Effective Way of Non-Formal English Learning in School and Adult Education. Collection of scientific papers «ΛΟΓΟΣ», 185–186. DOI: <https://doi.org/10.36074/logos-27.10.2023.55>

Дата першого надходження статті до видання: 23.02.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 30.03.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 22.04.2026

Стаття поширюється на умовах
ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

